

Psihološki problemi djece ratnih veterana s posttraumatskim stresnim poremećajem u Bosni i Hercegovini: presječno istraživanje

Miro Klarić, Tanja Frančišković, Branka Klarić, Ante Kvesić, Ana Kaštelan, Mirjana Graovac, Ines Diminić Lisica

CMJ 2008;49:491-8

Cilj Odrediti psihološke probleme djece veterana s posttraumatskim stresnim poremećajem uzrokovanim ratnom traumom, prema izjavama njihovih očeva.

Postupci Istraživana skupina sastojala se od 154 veterana s PTSD-om uzrokovanim ratnom traumom koji su liječeni u Mostarskoj kliničkoj bolnici. Kontrolna skupina se sastojala od 77 veterana bez PTSD-a koji su izabrani iz veteranskih udruga metodom sniježne grude. Za prikupljanje podataka rabili smo Opći demografski upitnik (General Demographic Questionnaire), prvi i četvrti modul Harvardskog upitnika za traumu – inačica za Bosnu i Hercegovinu (Harvard Trauma Questionnaire – Bosnia and Herzegovina version) i Upitnik o razvojnim, emocionalnim i ponašajnim problemima u djece, koji je razvijen za potrebe ovoga istraživanja.

Rezultati Značajno više veterana s PTSD-om nego veterana bez PTSD-a izjavilo je da njihova djeca imaju razvojne (omjer izgleda [OR], 2,37; 95% raspon pouzdanosti [CI], 1,51-3,73), ponašajne (OR, 3,92; 95% CI, 1,53-10,03) i emocionalne probleme (OR, 17,74; 95% CI, 2,40-131,10).

Zaključak PTSD uzrokovan ratnom traumom u veterana je povezan s primijećenim problemima u njihove djece. To može imati dugotrajne posljedice na oblikovanje djetetove ličnosti.